Takimi Konsultues

Procesi i hartimit të

Planit Lokal të Menaxhimit të Mbetjeve

për grantin e performancës

21 Mars 2025

Hotel Rogner

1

Përse duhet të hartojmë një plan lokal për menaxhimin e mbetjeve?

***LIGJIT NR. 10463,** DATË 22.9.2011 "PËR MENAXHIMIN E INTEGRUAR TË MBETJEVE", I NDRYSHUAR (2013, 2022)*

1

KËRKESË LIGJORE

2

***LIGJI NR. 139/2015** "PËR VETËQEVERISJEN VENDORE")*

SYNON GJETJEN E RRUGËVE PËR TË ZBËRTHYER NË NIVEL VENDOR KËRKESAT DHE STANDARDET KOMBËTARE TË MENAXHIMIT TË MBETJEVE

PËRSE NJË PLAN LOKAL PËR MBETJET?

- **Qëllimi i Planit** është të përmirësojë **cilësinë** e përgjithshme të **shërbimit**, **cilësinë e mjedisit** dhe **cilësinë e jetës për qytetarët** dhe të bëjë të mundur që Bashkia të jetë më tërheqëse për vizitorët.
- **Objektivat e planit:** përmirësimi i **performancës sasiore dhe cilësore** të shërbimit, **performancës financiare** si optimizimi i kostos së shërbimit, **performancës mjedisore** (trajtimi i mbetjeve në harmoni me mjedisin).
- **Plani hartohet** për një periudhe 5 vjeçare sipas një metodologjie të standartizuar lehtësisht të monitorueshme.

Përse duhet të hartojmë një plan lokal për menaxhimin e mbetjeve?

Planifikimi strategjik dhe menaxhimi më efektiv i burimeve

Pa një plan të mirëfilltë, bashkitë përballen shpesh me sfida të menaxhimit reaktiv të mbetjeve dhe vështirësi në alokimin efektiv të burimeve financiare dhe logjistike. Një plan i strukturuar ndihmon në optimizimin e grumbullimit, transportit dhe trajtimit të mbetjeve.

Shëndeti publik dhe shërbimi për qytetarët

Menaxhimi i dobët i mbetjeve prek drejtpërdrejt mirëqenien e komunitetit, duke ndikuar negativisht në shëndetin publik dhe cilësinë e jetës. Plani është një instrument ***që garanton një shërbim më të sigurt***, më efikas dhe më të qëndrueshëm për qytetarët.

Mundësitë për financime dhe projekte

Mungesa e një plani shpesh e penalizon një bashki në aplikimet për fonde kombëtare apo ndërkombëtare. Shumë donatorë dhe programe të BE-së e kanë si kriter të domosdoshëm ekzistencën e një plani të miratuar.

Përfshirja e sektorit privat dhe ekonomia qarkulluese

Plani lokal mund të jetë një bazë për krijimin e partneriteteve publike-private dhe për të nxitur praktikat e ekonomisë qarkulluese, duke i dhënë vlerë mbetjeve përmes riciklimit, ripërdorimit dhe kompostimit.

Ndërgjegjësimi dhe edukimi i komunitetit

Pa përfshirjen dhe ndërgjegjësimin e qytetarëve, asnjë plan nuk është efektiv. Plani lokal përcakton qartë edhe fushatat për ndërgjegjësim dhe edukim për ndarjen e mbetjeve dhe uljen e ndotjes.

Elementët Kryesor të Planit të Menaxhimit të Mbetjeve

1. Përshkrimi i gjendjes ekzistuese
2. Hartimi i Objektivave SMART
3. Hartimi i Skenarëve të MIMU
4. Llogaritja e Kostos dhe Tarifave
5. Hartimi i Planit të Veprimit

1

Mbledhja e të dhënave të nevojshme për zonën e mbetjeve

I. Informacioni i përgjithshëm për zonën e mbetjeve

II. Informacioni specifik për gjenerimin dhe menaxhimin e mbetjeve

III. Paraqitja në hartë e informacionit të përmbledhur

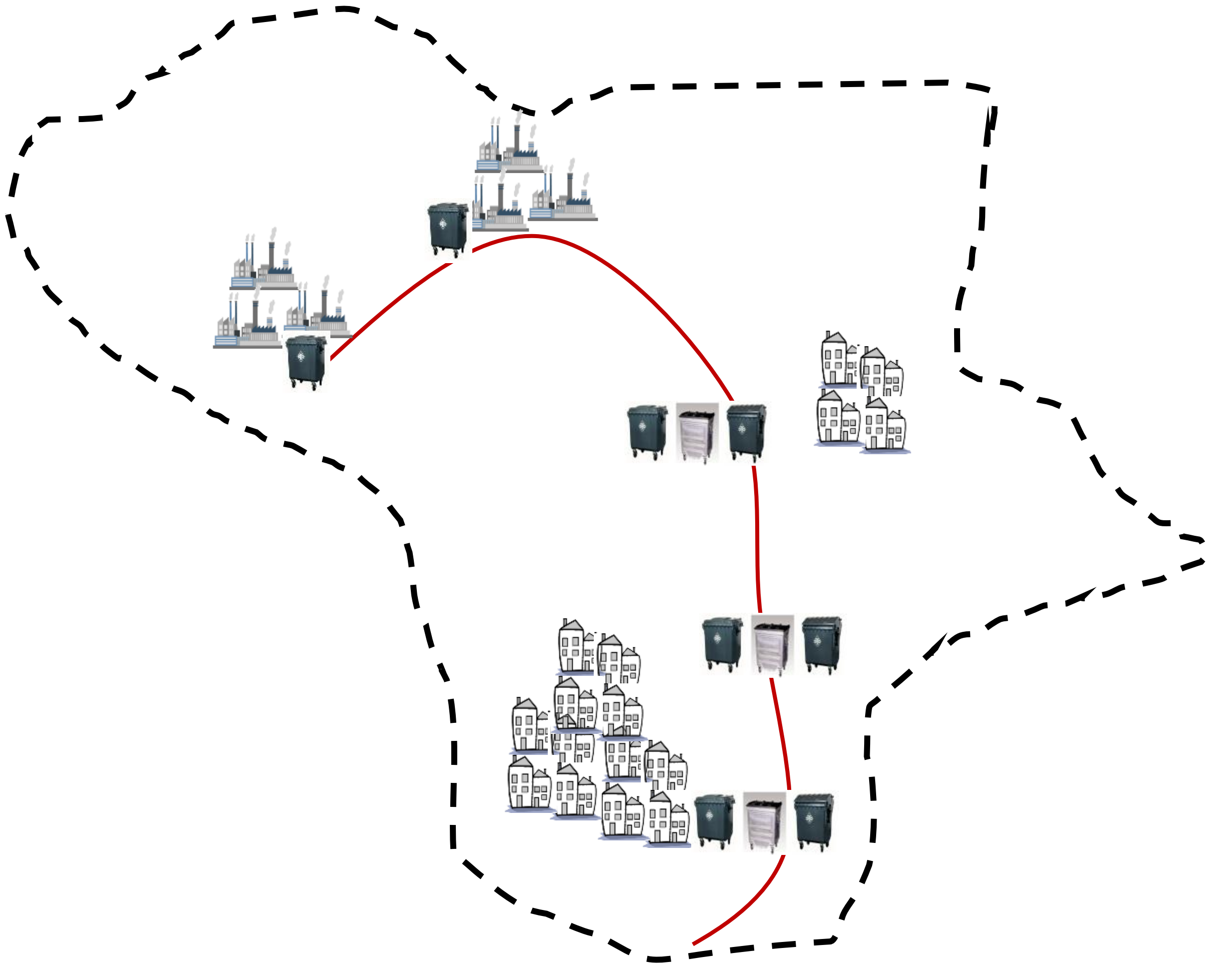

1

Mbledhja e të dhënave të nevojshme për zonën e mbetjeve

I. Infomacioni i përgjithshëm për zonën e mbetjeve

Nr. i popullsisë, nr. i familjeve, nr, i bizneseve, nr. i institucioneve

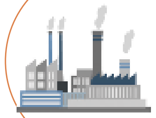

Lloji dhe kapaciteti i industrive dhe organizmave specifikë (spitalet) etj

Infrastruktura rrugore (rrugë të asfaltuara dhe jo të asfaltuara)

Tipologjia e banesave (vila, aparatmente) dhe aksesi në rrugë kryesore

1

Mbledhja e të dhënave të nevojshme për zonën e mbetjeve

II. Informacioni specifik për gjenerimin dhe menaxhimin e mbetjeve

Shërbimi i mbetjeve

Lloji i mbetjeve sipas gjeneruesit

Karakteristikat e kontenierëve dhe mjeteve

Karakteristikat e PGM

Shërbimi i pastrimit të rrugëve

Shërbimet e pastrimit të rrugëve

Frekuenca e kryerjes së shërbimit gjatë muajve të vitit dhe oraret gjatë ditës.

Personeli/stafi i punës

Numri i personelit përgjegjës për shërbimin. Efikasiteti dhe efektiviteti në punë.

Numri i personelit përgjegjës për shërbimin e pastrimit

1

Paraqitja në hartë e zonës së mbetjeve

- Zona e mbetjeve ku do të fillojë ose të përmirësohet shërbimi
- Kufijtë e zonës, rrugët e shërbimit për grumbullimin e mbetjeve, rrugët për t'u pastruar, pikat ekzistuese të grumbullimit të mbetjeve, iteneratet e mjeteve dhe rruga për në deponinë finale
- Përcaktimi i nën zonave (banim, komerciale, industriale)

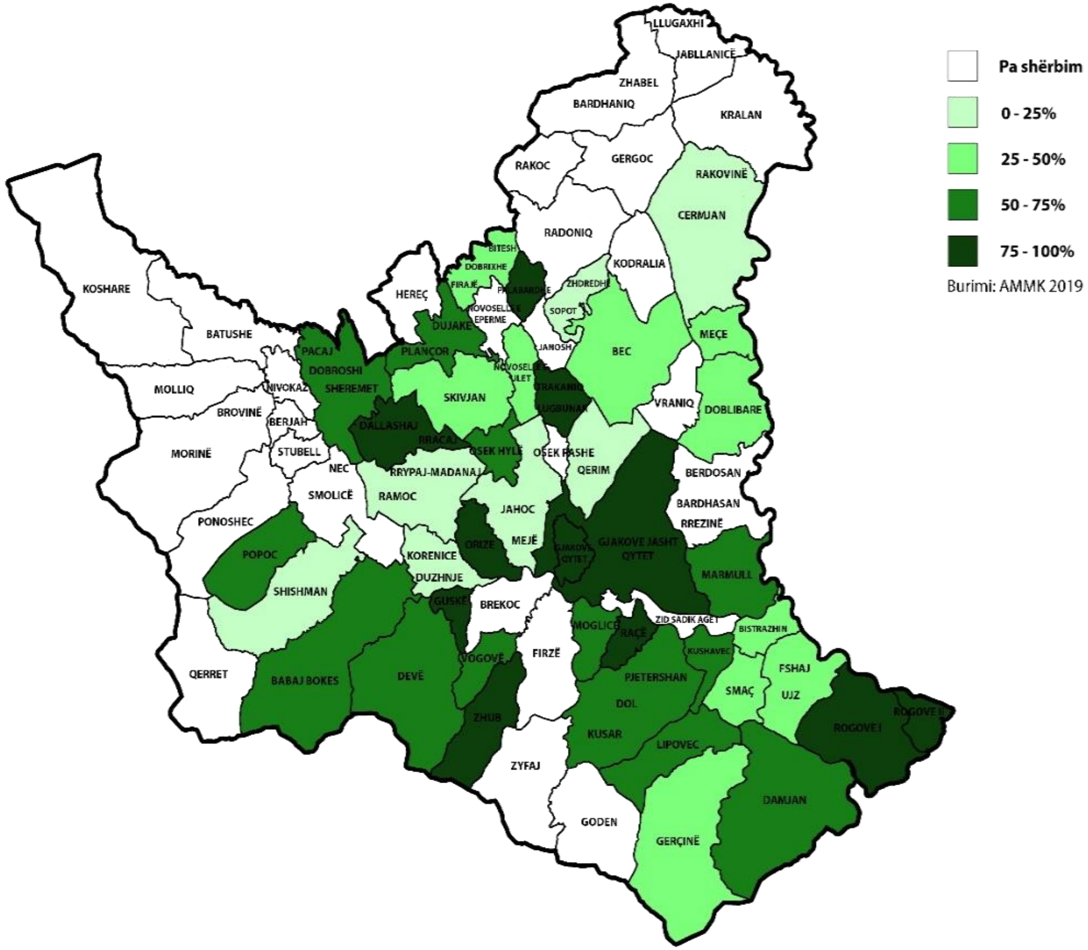

Prezantimi i indikatorëve të performancës

Objektivi kryesor është matja e performancës së shërbimit

PREZANTIMI I INDIKATORËVE

PËRCAKTIMI I MËNYRËS SË LLOGARITJES

MBLEDHJA E TË DHËNAVE

PËRCAKTIMI I ASPEKTEVE TË VLERËSIMIT

PËRCAKTIMI I OBJEKTIVAVE TË QARTA

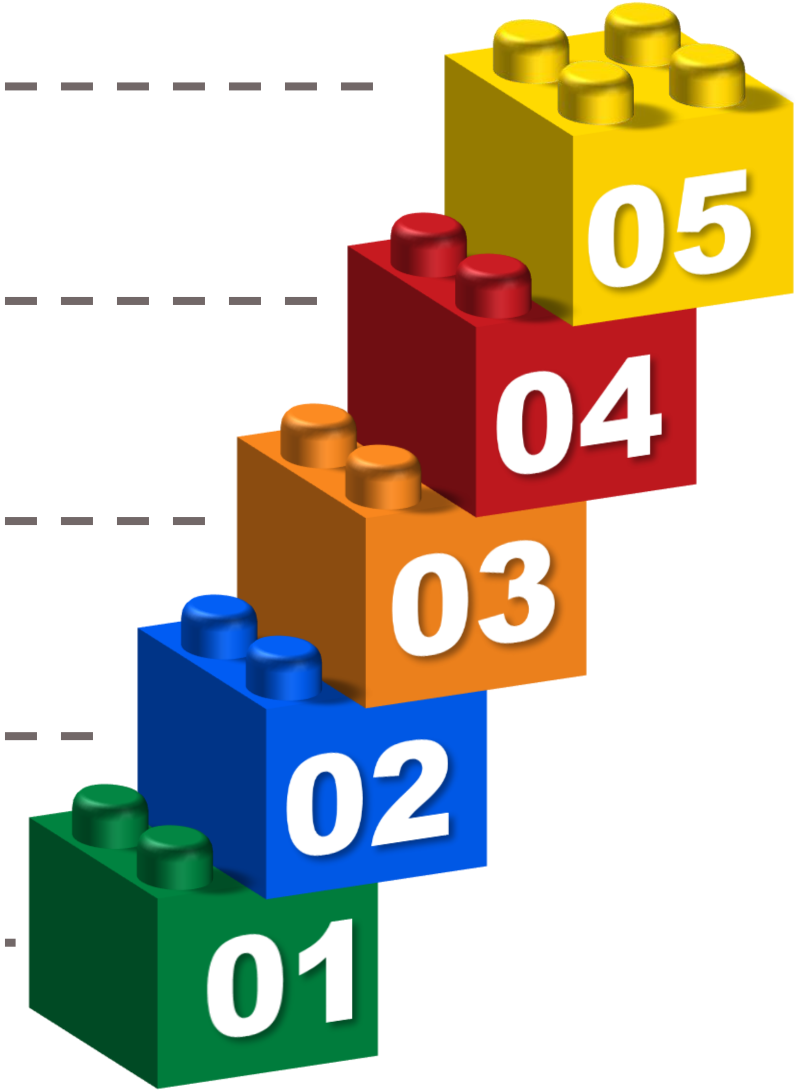

Prezantimi i indikatorëve të performancës

ASPEKTET KRYESORE TË VLERËSIMIT

- CILËSIA E SHËRBIMIT
- QËNDRUESHMËRIA MJEDISORE
- QËNDRUESHMËRIA FINANCIARE DHE EKONOMIKE
- KOHERENCA DHE TRANSPARENCA INSTITUCIONALE

I. INDIKATORËT SASIOR

- MBULUESHMËRIA ME SHËRBIM
- GRUMBULLIMI I DIFERENCUAR
- TRAJTIMI SIPAS LEGJISLACIONIT
- MBULIMI I KOSTOS
- GRUMBULLIMI I TARIFËS

II. INDIKATORËT CILËSORË

- ROLI I BASHKISË ME MM
- PASTËRTIA E BASHKISË
- KËNAQËSIA E PUBLIKUT
- TRANSPARENCA E SISTEMIT

Matja dhe prezantimin i performancës

Vlerësimi i performancës së sistemit të MIM

			Klasifikimi i koduar sipas ngjyrave				
			I ulët	Mesatarisht i ulët	I mesëm	Mesatarisht i lartë	I lartë
Indikatorët e cilësisë së shërbimit	C1	Eficenca në grumbullimin e mbetjeve	0 – 49 %	50 – 69 %	70 – 89%	90 – 98%	99 – 100%
	C2	Efektiviteti i grumbullimit të mbetjeve dhe fshirjes së rrugëve	0 – 20 %	21 – 40 %	41 – 60%	61 –80%	81 – 100%
	C3	Eficenca në adresimin e ankesave të klienteve	0 – 40 %	41 – 50 %	51 – 70%	71 – 90%	91 – 100%
Indikatorët e qëndrueshmërisë mjedisore	D1	Shkalla e grumbullimit të diferencuar të mbetjeve	0 – 5%	6 – 10%	11 – 20%	21 – 30%	> 30%
	D2	Shkalla e trajtimit të mbetjeve në përputhje me legjislacionin	0 – 49%	50 – 74%	75 – 84%	85 – 94%	95 – 100%
	D3	Shkalla e mbrojtjes së mjedisit në trajtimin dhe depozitimin e mbetjeve	0 – 20 %	21 – 40 %	41 – 60%	61 –80%	81 – 100%
Indikatorët e qëndrueshmërisë ekonomike dhe financiare	E1	Shkalla e rikuperimit të kostos	0 – 40%	41 – 60%	61 – 75%	75 – 85%	85 – 100%
	E2	Eficenca në mbledhjen e tarifave	0 – 40%	41 – 60%	61 – 75%	75 – 85%	85 – 100%
Indikatorët e aspekteve institucionale	F1	Vlerësimi i përshtatshmërisë së politikave kombëtare të MMN përfshirë zbatimin	0 – 20 %	21 – 40 %	41 – 60%	61 –80%	81 – 100%
	F2	Shkalla e koherencës së institucioneve lokale	0 – 20 %	21 – 40 %	41 – 60%	61 –80%	81 – 100%

Matja dhe prezantimin i performancës

Shembull - Vlerësimi i performancës së sistemit të MIM

- Procesi i planifikimit do të synojë hartimin e shërbimit me qëllim rritjen e këtyre indikatorëve të performancës dhe të reflektojë atë në kosto.
- Rritja e çdo indikatori ka një kosto.
- Objektivi për bashkinë është të vendosë objektiva të cilat janë të përballueshme për gjendjen financiare të saj.

	Indikatorët	Shkodër	Ana Malit	Bërdicë	Guri i Zi	Postribë	Rrethinat	Dajç	Velipojë
Cilësia e shërbimit	C1 Mbulimi i zonës me shërbim	90%	73%	69%	53%	55%	68%	73%	70%
	C2 Pastërtia e qytetit/zonës	82%	32%	49%	32%	32%	32%	49%	49%
	C3 Shkalla e kënaqësisë publike	I panjohur	I panjohur	I panjohur	I panjohur	I panjohur	I panjohur	I panjohur	I panjohur
Qendrueshmëria mjedisore	D1 Shkalla e grumbullimit të diferencuar	0.2%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	D2 Shkalla e mbetjeve të trajtuara sipas normave	100%	22%	90%	90%	80%	80%	60%	50%
Qendrueshmëria ekonomike dhe financiare	E1 Mbulimi i kostos	83%	12%	56%	25%	12%	17%	38%	33%
	E2 Shkalla e mbledhjes së tarifës	111%	33%	103%	55%	55%	47%	58%	50%
	E3 Transparenca në sistemin e faturimit	Mestar	I ulët	I ulët	I ulët	I ulët	I ulët	I ulët	I ulët
	Lek/ton	4,733	20,995	19,047	10,880	27,677	26,115	9,975	11,980
	Lek/banorë/vit	1,456	781	434	457	646	748	409	2058

Elementët Kryesor të Planit të Menaxhimit të Mbetjeve

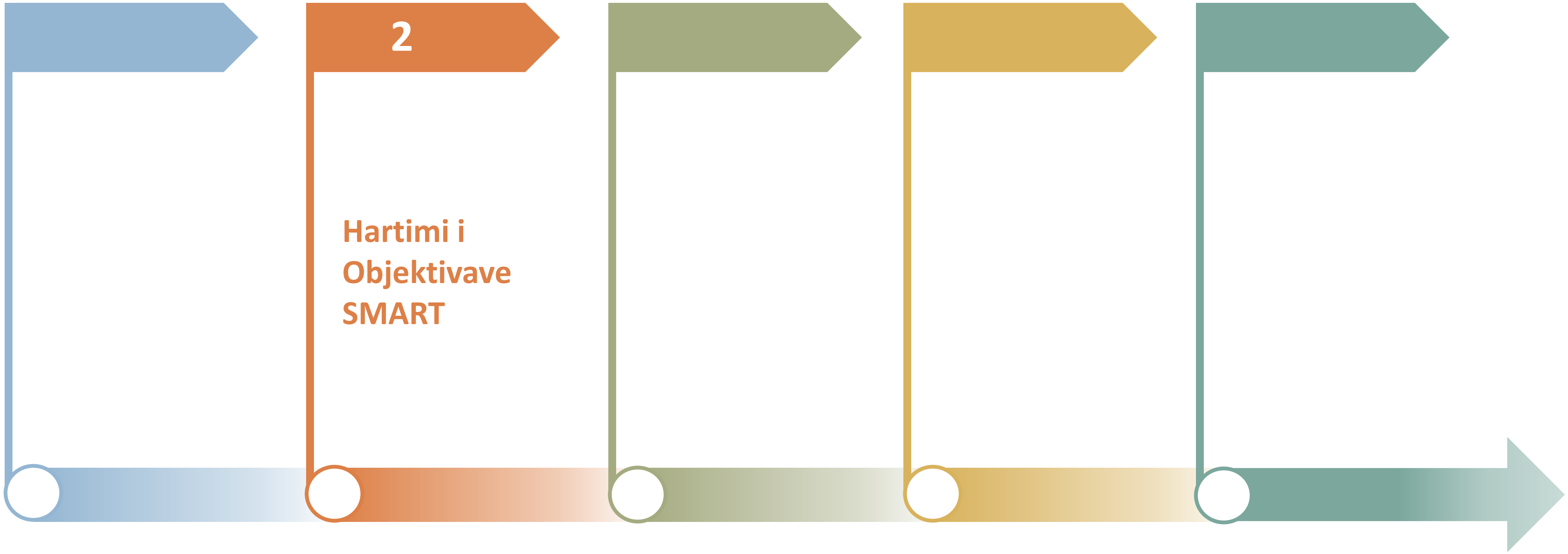

2 Hartimi i objektivave të planit lokal të menaxhimit të mbetjeve

S Detajojnë ekzaktësisht atë që ju doni

M Arritja ose progresi mund të maten

A Janë të pranueshme nga ata që janë përgjegjës për t'i përmbushur

R Janë të orjentuara nga rezultatet dhe në përputhje me qëllimin

T Janë të përcaktuara në kohë

2

Hartimi i objektivave të planit lokal të menaxhimit të mbetjeve

Shembull i objektiva të një plani

- Konsolidimi i shërbimit dhe mbulimi 100% i pjesës urbane të bashkisë dhe zgjerimi i shërbimit në zonat ku aktualisht ai nuk ofrohet **në masën 40 %** gjatë periudhës 2018 – 2023

- Rritja e shkallës së grumbullimit të diferencuar tek bizneset **në masën 10%** dhe pilotimi i sistemit të grumbullimit të diferencuar me dy kosha (të riciklueshme të thata dhe të tjera) për banorët në tre zona të qytetit përgjatë periudhës 2018 – 2023

- Rritja e mbulimit të kostos operacionale **me 5% çdo vit**, gjatë periudhës 2018 – 2023

- Rritja e shkallës së grumbullimit të tarifës **në masën 100% për bizneset, 85% për banorët dhe 90% për institucionet** përgjatë periudhës 2018 - 2023

Elementët Kryesor të Planit të Menaxhimit të Mbetjeve

Hartimi i objektivave të planit lokal të menaxhimit të mbetjeve

Si objektivat përkthehen në skenarë të ofrimit të shërbimit

- ✓ Të gjithë skenarët e mundshëm që do të jenë subjekt i vlerësimit duhet të shtrihen ndërmjet dy skenarëve ekstremë **“bëj minimumin”** dhe **“bëj gjithçka”**
- ✓ Skenari **“bëj minimumin”** paraqet një projeksion të asaj që ndodh aktualisht që do të ndodhë sikur të mos bëhet asnjë ndërhyrje, duke vazhduar me situatën **“biznesi si zakonisht”**
- ✓ Ky skenar është një bazë krahasimore shumë e dobishme për të krahasuar skenarët e tjerë me të, edhe pse ai, pothuajse me siguri, nuk do të përmbushë objektivat e përcaktuara
- ✓ Ndërsa skenari **“bëj gjithçka”** është një kombinim i të gjithë ndërhyrjeve të mundshme, në nivelet e tyre maksimale

Shembuj skenarësh të një plani lokal të menaxhimit të mbetjeve

01 Skenari Bazë

Grumbullim i mbetjeve miks në **80%** të zonës urbane dhe **40%** zonës rurale
Transportim i tyre me mjete teknologjike të amortizuara
Depozitimi i tyre në fusha depozitimi, pranë lumenjëve apo jashtë çdo lloj kontrolli

02 Skenari I

Grumbullimi i mbetjeve (zona urbane **100%** dhe **80%** zona rurale)
Transportimi me mjete teknologjike dhe ndërtimi i qendrave të transferimit (qendra për rikuperimin e materialeve)
Depozitimi **60%** të sasisë së mbetjeve në venddepozitime të kontrolluara dhe **40%** në TS drejt impianteve
Identifikimi dhe eleminimi i grumbullimeve ilegale ne të gjithë teritorrin e Bashkisë

03 Skenari II

Grumbullimi i diferencuar me dy kosha në tre zona pilote të qytetit / grumbullim i diferencuar për bizneset
Transportimi i diferencuar i mbetjeve të riciklueshme dhe mbetjeve mix (në TS dhe qendra për rikuperimin e materialeve)
Depozitimi të gjitha mbetjeve në impiante të përpunimit dhe asgjesimit përfundimtar
Organizimi i infrastrukturës së grumbullimit të diferencuar të rrymave të tjera

Elementët Kryesor të Planit të Menaxhimit të Mbetjeve

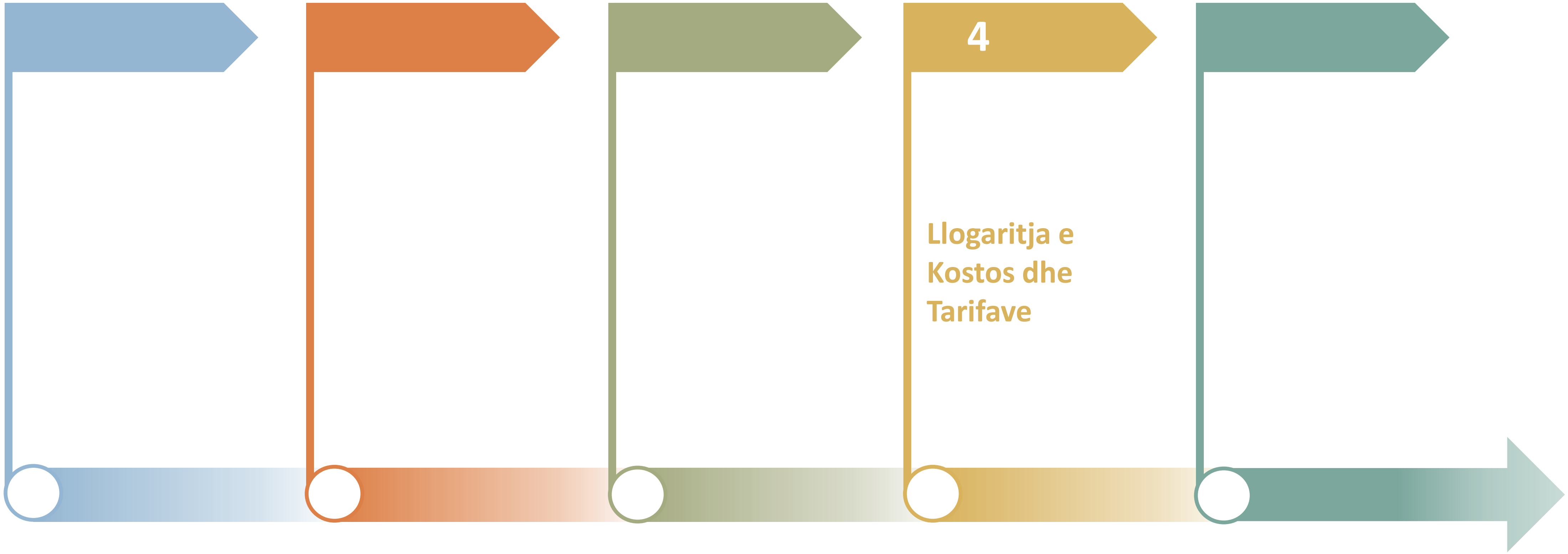

Komponentët e Kostos sipas VKM 319/2018

01

VALIABLA FIKSE

Tipi i kamionit
Tipi i kontenierit
Të dhëna specifike për kontënierët dhe kamionat (koef mbushjes, kapaciteti, çmimi)
Niveli i pagave
Kosto e landfill/Incenerator

02

TË DHËNAT BAZË

Popullsia
Norma gjenerimit
Distanca në landfill
Distanca për grumbullimin e mbetjeve
Tipi i kamionit
Frekuenca e grumbullimit

03

KOSTO SIPAS ZONAVE TË SHËRBIMIT

Sasia e mbetjeve
Nr. Kontenierëve/turne
Nr. Kontenierëve
Kosto operative (grumbullim, transport, mirëmbajtje, personel)
Investimet kapitale
Kosto amortizimi
Kosto depozitimi

04

KOSTO NJËSI PËR BANORË/TON MBETJE TË TRAJTUARA

Kosto grumbullimi
Kosto transporti
Kosto mirëmbajtje
Kosto personeli
Kosto Amortizimi
Kosto depozitimi

TË DHËNA QË MUNDËSOHEN NGA BASHKIA (01–02)

TË DHËNA QË LLOGARITEN NGA SISTEMI (03–04)

Zona e sherbimit	**Zona 1**
Kostot totale të menaxhimit [LEK/vit}	**21,778,828.49**

Kostot njësi

Lek/banorë

Lek/ton mbetje

Kostot e menaxhimit të mbetjeve për banor		
Grumbullim	242 Lek	2.31 €
Transport	105 Lek	1.00 €
Mirëmbajtje	48 Lek	0.45 €
Personel	442 Lek	4.20 €
Amortizim	80 Lek	0.76 €
Depozitim	630 Lek	6.00 €
Total, përfshi të ardhura neto dhe kosto administrative	**1,546 Lek**	14.72 €

Kosto për menaxhimin e mbetjeve për ton në vit		
Grumbullim	1,107 Lek	10.54 €
Transport	478 Lek	4.55 €
Mirëmbajtje	218 Lek	2.07 €
Personel	2,016 Lek	19.20 €
Amortizim	365 Lek	3.48 €
Depozitim	2,875 Lek	27.38 €
Total, përfshi të ardhura neto dhe kosto administrative	**7,058 Lek**	67.22 €

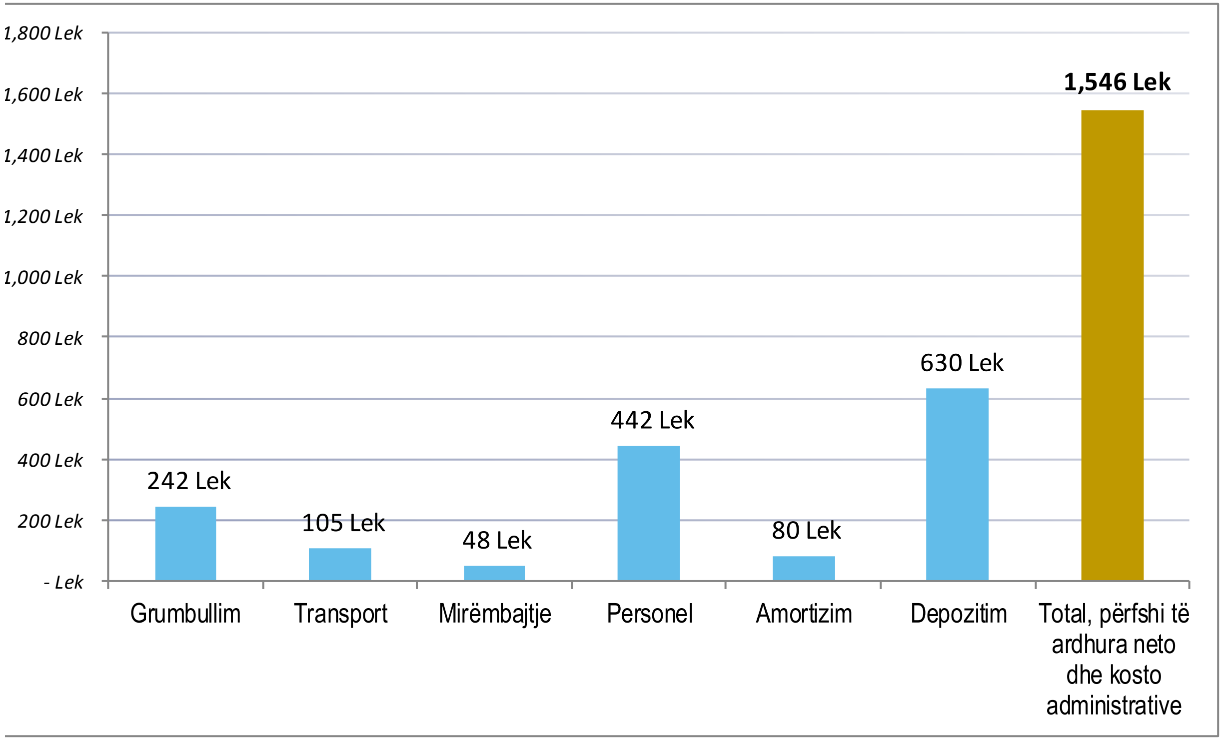

Elementët Kryesor të Planit të Menaxhimit të Mbetjeve

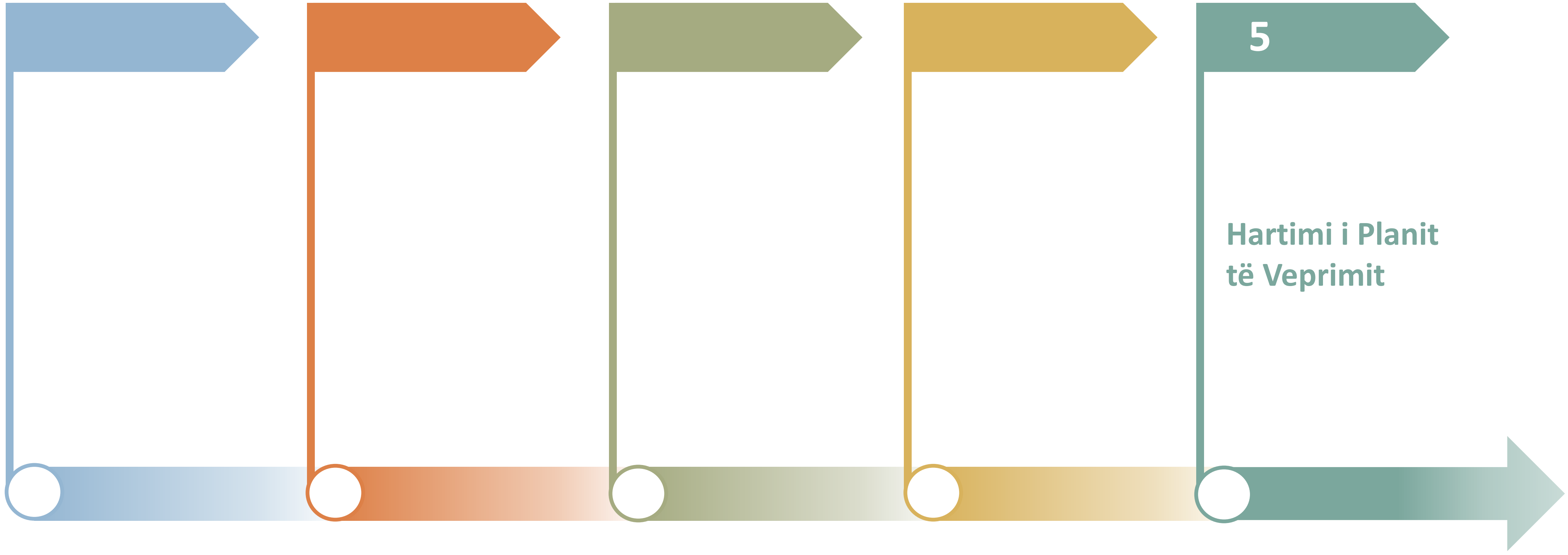

SI KONCEPTOHET NJË PLAN VEPRIMI?

Komponenti: Kuadri ligjor dhe institucional

Objektivi Strategjik		Veprimet e detajuara	Roli drejtues dhe Partnerët e tjerë	Afatet kohore
Përgatitja e kuadrit ligjor dhe rregullator lokal të menaxhimit të mbetjeve në përputhje me kërkesat në nivel kombëtar	1.1.1	Miratimi i Planit Lokal të Manaxhimit të Integruar të Mbetjeve Ngurta Bashkiake;	Bashkia Shkodër; Këshilli Bashkiak	2017-2018
	1.1.2	Përditësimi i Rregullores Lokale të Manaxhimit të Mbetjeve në kushtet e ndarjes së re administrative;	Bashkia Shkodër (Përgjegjësi i Shërbimeve, Dep. Juridik) Konsultentë të jashtëm & Ekspertë; Këshilli Bashkiak	2017-2018
	1.1.3	Aprovimi i sanksioneve lokale dhe penaliteteve për çështjet e mbetjeve;	Bashkia Shkodër, (Përgjegjësi i Shërbimeve, Dep. Juridik, Drejtoria e manaxhimit financiar) Këshilli i Bashkiak	2017-2018
	1.1.4	Aplikimi i instrumentave të komunikimit dhe informimit të komunitetit rreth rregullave dhe penaliteteve;	Bashkia Shkodër, (Përgjegjësi i Shërbimeve), Vullnetarët, OJQ, përfaqësues të komunitetit,	2018-2022
Parandalimi i ndotjes nga gjenerimi dhe depozitimi pa kriter i mbetjeve të rrezikshme (si dhe spitalore) në zbatim të legjislacionit shqiptar	1.2.1	Informimi i komunitetit për të diferencuar mbetjet e rrezikshme nga mbetjet urbane si dhe detyrimet e tjera të prodhuesit të mbetjeve;	Bashkia Shkodër, (Administratorët e NJA, Përgjegjësi i Shërbimeve), Shkollat, ARM, Donatorët dhe organizatat -joqeveritare	2018 -2022
	1.2.2	Krijimi i skemave efektive për grumbullimin e ndarë të mbetjeve të rrezikshme (të ngjashme me skemat e redukimit të mbetjeve);	Bashkia Shkodër, (Përgjegjësi i Shërbimeve); ARM, ISHMPU, ISHSH Donatorët dhe organizatat -joqeveritare	2018-2022
	1.2.3	Ruajtja e sigurtë në mënyrë të përkohshme e mbetjeve të rrezikshme (sipas rregullores për administrimin e tyre) derisa të sigurohet një zgjidhje rajonale apo kombëtare për trajtimin përfundimtar të tyre.	Bashkia Shkodër, (Drejt. Shërbimeve publike) ARM, Donatorët dhe organizatat -joqeveritare	2017-2018

Komponenti: Grumbullimi dhe Transportimi i Mbetjeve dhe Pastrimi i Rrugëve

Objektivi Strategjik		Veprimet e detajuara	Roli drejtues dhe Partnerët e tjerë	Afatet kohore
Përmirësimi i shërbimeve të mbetjeve në Bashkinë Shkodër; Ofrimi i shërbimeve efiçiente dhe cilësore;	2.1.1	Riorganizimi i zonave të shërbimit të mbetjeve (ndarje e Bashkisë në tre zona shërbimi: Zona Lindore (NJA Rrethinat, NJA Postribë, NJA Shalë, NJA Pult, NJA Shosh, NJA Guri i Zi); Zona Perëndimore (NJA Velipojë, NJA Dajç, NJA Ana Malit, NJA Bërdicë), Zona Qëndrore (NJA Shkodër);	Bashkia Shkodër; (Kryetari, z. Kryetari Drejtori i shërbimeve, Përgjegjësi i shërbimit të mbetjeve)	2017-2018
	2.1.2	Hartimi i dokumnetave të tenderit për tre kontrata e reja, sipas tre zonave në të cilat do të ofrohet shërbimi. Hapja e tenderit, përzgjedhja e kompanive që do të ofrojnë shërbimin;	Bashkia Shkodër; (Kryetari, z. Kryetari Drejtori i shërbimeve, Përgjegjësi i shërbimit të mbetjeve, Ekspertë të jashtëm, Zyra Jurike);	2017-2018
	2.1.3	Shtrirja e shërbimit në NJA në të cilat nuk ofrohej shërbimi i mbetjeve (NJA Pult, NJA Shosh, NJA Shalë) dhe konsolidimi i shërbimit në NJA të cilat kanë patur shërbim. Investim në infrastrukturë duke e përmirësuar atë, në sajë të nevoja të reja që ka Bashkia e re (blerje kontenierë dhe mjete teknologjike;	Bashkia Shkodër, (Administratorët e NJA; Përgjegjësi i Shërbimeve & inspektorët bashkiakë, zyra jurike dhe financave);	2018-2019
	2.1.4	Monitorimi i rregullt i shërbimit të grumbullimit dhe transportit të mbetjeve në të tre zonat e mbetjeve (tre kontrata e shërbimit). Raportime të rregullta nga të gjithë aktorët e përfshirë në systemin e monitorimit në instancat vendimmarrëse të bashkisë. Përgatitja e raporteve ditore/javore dhe mujore të gjendjes së PGM për të gjitha NJA;	Bashkia Shkodër, (Administratorët e NJA; Përgjegjësi i Shërbimeve & inspektorët bashkiakë, kompanitë private);	2018-2022
	2.1.5	Prezantimi i skemave të ndarjes në burim në rrugët kryesore të qytetit dhe në shkollat 9 vjeçare dhe të mesme të qytetit (mbetje të njoma dhe të thata);	Bashkia Shkodër, (Administratorët e NJA; Përgjegjësi i Shërbimeve & inspektorët bashkiakë, kompanitë private);	2019-2022

Fazat e hartimit te planit per MIM

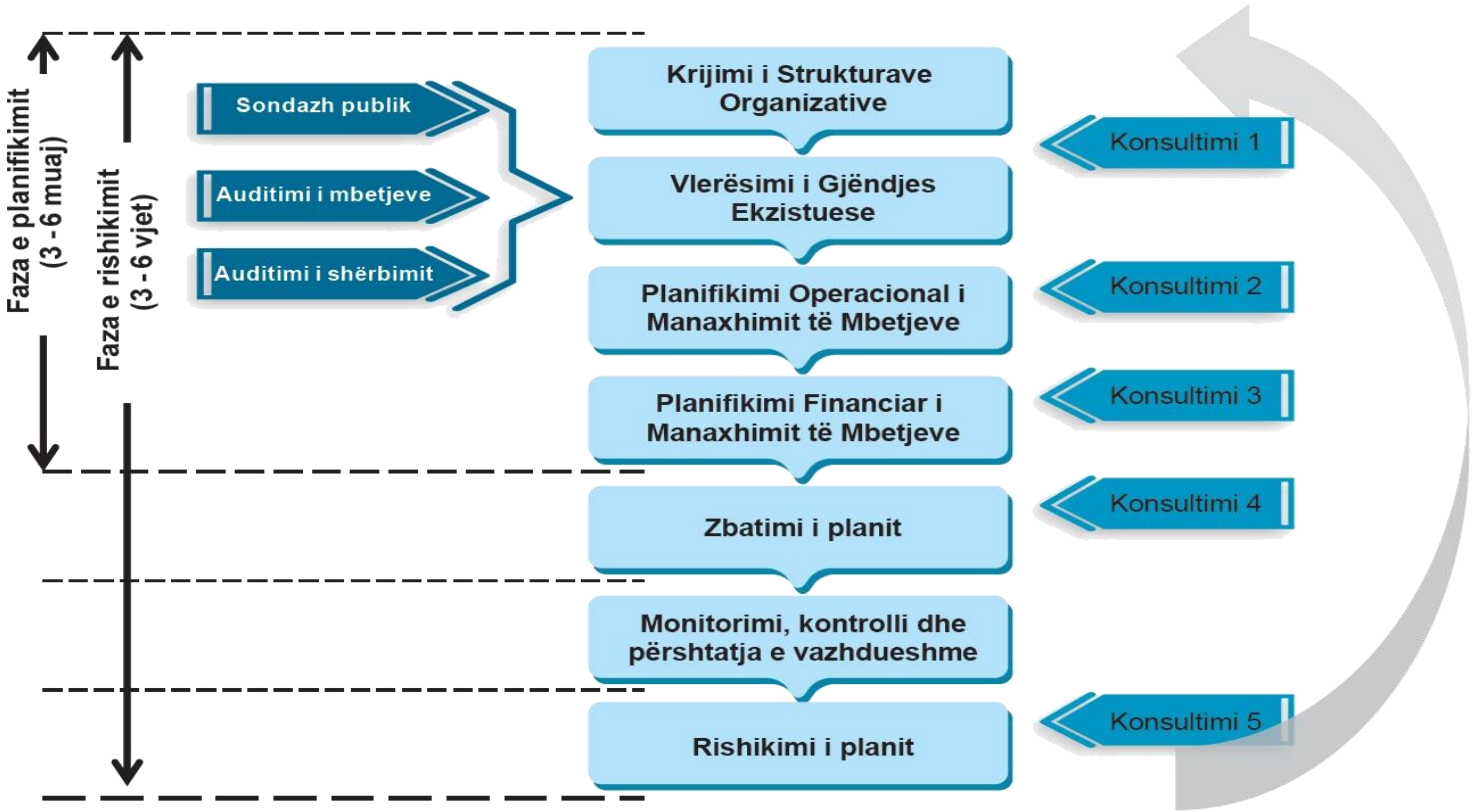

Instrumentat e planifikimit të hartuara deri tani

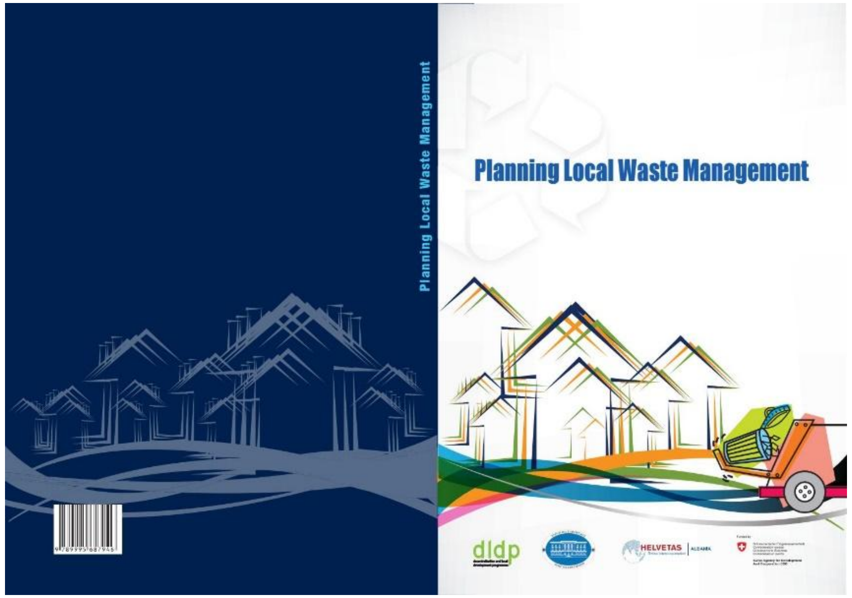

VKM nr. 319, datë 31.05. 2018 "Për miratimin e masave për kostot e menaxhimit të integruar të mbetjeve"